

Tisková zpráva

Vyhlášení výsledků

XXVII. ročníku Ceny Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení a fotografické soutěže na téma Společně napříč generacemi

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením vyhlásil letos XXVII. ročník **Ceny za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení.**

Tuto Cenu uděluje Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením od roku 1994. Za dobu její existence prošlo soutěží více než 1500 publicistických děl. V letošním ročníku bylo hodnoceno 69 prací, které posuzovala nezávislá devítičlenná porota.

Hlavním měřítkem při posuzování přihlášených děl je to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s tématem zdravotního postižení a pozitivně ovlivnit její přístup k tomuto tématu. Cílem je vyzdvihnout především ta díla, která přináší pozitivní a nezkraslený obraz o životě lidí s postižením.

Ceny jsou udělovány ve 3 kategoriích – tiskové, rozhlasové a televizní.

Tisková kategorie

Do tiskové kategorie soutěže bylo přihlášeno 47 děl. Postupně silnější využívání internetu je rozhodně pozitivní trend, který je třeba vyzdvihnout. S největší pravděpodobností to pomůže najít více čtenářů článků i knih popisujících osudy lidí s handicapem. A samozřejmě tím i k pochopení toho, co pro ně společnost může udělat.

I. cena: Linda Albrechtová, www.blindicka.com, BOJ S OSUDEM

Článek uveřejněný na internetových stránkách je velmi osobní zpověď autorky, v níž popisuje nejen to, jak a proč se u ní objevila zdravotní postižení – ztráta zraku i onemocnění napadající klouby, ale i to, jak se jí i přesto podařilo zvládnout studium střední i vysoké školy, sport i – manželství, můžeme-li to tak říct. „Cesta byla pomalá, ale začít se nějak muselo...“ říká ve svém příběhu Linda Albrechtová – a jakoby celým svým vyprávěním, nejen těmito slovy, zvala každého k následování. Doufejme, že si její webové stránky otevře hodně těch, kteří potřebují poradit, nebo prostě jen tak postrčit.

II. cena: Milan Kilián, *Plzeňský deník*, MATKA JÍ UŘÍZLA RUCE. I BEZ NICH VYCHOVALA TŘI DĚTI

Jedná se o velmi otevřeně a zároveň empaticky vedený rozhovor, který jak díky novináři, tak díky *zpovídané* paní Váchalové z Domažlicka vyzněl – i přes velmi otřesné sdělení – optimisticky. Na poměrně malé ploše se jeho autorovi podařilo projít životem, poznamenaným nejen krutým poškozením v nejranějším věku, ale i ztrátou manžela a dětí, těžkými obdobími, kdy se jen velmi obtížně mohla postarat o rodinu. Rozhovor patří k těm, které dokáží dodat sílu a odvalu do dalšího života lidem, kteří se potýkají s nepříznivým osudem.

III. cena: Jiří Šedý, *JONATHAN LIVINGSTON*, ZÁBLESK ČASU

„V jednom panelovém domě, úplně až u střeby bydlela jedna veselá rodina“ znějí první slova knihy nazvané Záblesk času. Jiří Šedý, který má Downův syndrom, se v ní vrací do dětství s lehkostí a humorem, což je zvlášť v dnešní době mimořádně cenné, přibližuje soudržnost a solidárnost své rodiny. V plné míře splňuje základní podmínku soutěže – přiblížit co nejvíce svět lidí s handicapem společnosti.

Čestné uznání: Michaela Malá, Triton, HOMO PSYCHOTICUS III ANEB NÁVRAT DO PRÁCE

Snad smíme prozradit, že za pseudonymem Michaela Malá se skrývá Markéta Dohnalová, a pod souborným názvem Homo psychoticus nyní napsala třetí díl vyprávění o svém životě se schizofrenií. Popisuje studium další vysoké školy, soužití s partnerem a pejskem Barykem i vztahy s rodinou, kamarády i lékaři. Autorka se v tomto závěrečném dílu trilogie vrací do práce z invalidního důchodu a postupně nalézá hned několik uplatnění. Každý jistě najde v knize něco pro sebe, cenné je však určitě to, že vedle peripetií denního života dává autorka nahlédnout i do své duše.

Čestné uznání: Veronika Cézová, Psychologie DNES, JEDINEČNÍ

V příspěvku Veroniky Cézové se skrývá především neotřelý nápad – setkání tří lidí s různým postižením – nevidomé dívky, neslyšícího pána a slečny na vozíku. Obtíže, které takové setkání přináší nejen při pohybu v běžném městském prostředí, ale zejména při vzájemné komunikaci, vtáhnou čtenáře velmi záživnou formou do světa handicapovaných aktérů. Doplněno o specifická desatera rad, jak komunikovat s lidmi s daným zdravotním postižením, může článek posloužit i jako praktická pomůcka nám všem.

Rozhlasová kategorie

I. cena: Alžběta Havlová, Radio Proglas, S ANETOU VIDUROVOU + BONUS (Z CYKLU NA DŘEŇ)

Autorka si vybrala skvělé respondenty. Nic na nikoho nehraje a zcela upřímně jde k věci a krok za krokem odhaluje intimní život Anety a Michala - manželského páru, který je zatížen fyzickým handicapem jednoho z nich, aniž by jejich vztah redukovala na tuto skutečnost. Díky ní tedy zažíváme neobvykle upřímné a otevřené setkání s výjimečnými lidmi prostoupené nefalšovaným respektem a slyšíme věci, na něž bychom se v zajetí společenské korektnosti sami neodvážili ptát. Jsme s nimi rádi, nejsme jejich osudem zrceni, ale především inspirováni. Autorka zdařile využívá rozhlasových možností, kdy nás neomezují silné vizuální vjemy zdravotního postižení, a díky tomu oběma manželům opravdu nasloucháme.

II. cena: Tereza Reková, Radio Wave, MOJE KAMARÁDKA ZUZKA

„Za posledních 12 let jsem měla vybojovaný každý dobrý den“ říká Zuzka, která ke svým třináctým narozeninám dostala nečekaný dárek. Byl jí diagnostikován nádor na páteři. Do běžného života se vrátila až po roce náročné léčby. Po jedenácti letech, kdy se nemoc vrátila, začala se Zuzkou natáčet její kamarádka, dokumentaristka Tereza Reková. V průběhu zhruba tři čtvrtě roku ji navštěvovala v nemocnici i doma. Zuzana milovala život, ráda se smála a trávila čas s přáteli. Optimistický náhled na svět si držela i v těch nejtěžších chvílích. Studovala psychologii v Brně, kde se také léčila, a docházela jako dobrovolnice na oddělení dětské onkologie předávat dětem energii, sílu a zkušenosti z boje se zákeřnou nemocí. Brala to také jako poděkování lékařům a sestřičkám za jejich náročnou práci a za vše, co pro ni samu udělali. Svůj boj bohužel nevyhrála.

III. cena: Jana Kuklová, Radio Proglas, DO KOSTELA S VODICÍM PSEM

Pořad připomíná 20. výročí založení Brněnské školy pro výcvik vodících psů. Redaktorka Jana Kuklová si do studia pozvala majitele školy a cvičitele vodících psů Milana Dvořáka a představila i metodu využití pečovatelských rodin, které vychovávají štěňata po dobu, než začne jejich odborný výcvik na vodícího psa. Jednou z pečovatelek je i evangelická farářka Alexandra Jakobeová, kterou její světenec doprovází všude, kam ji její profese zavede. V dokumentu je také představen projekt Ved' mě ve tmě, jehož cílem je odstranění bariér mezi nevidomými a vidícími lidmi. Zajímavé je i srovnání podmínek a přístupu společnosti nyní a před dvaceti lety, kdy škola vznikla.

Televizní kategorie

I. cena: Lea Surovcová, Česká televize, NEJSME DOWN!

Film ukazuje děti s Downovým syndromem jako tvůrčí bytosti, které když jsou vedené s empatií, porozuměním a trpělivostí mohou dokázat stejně hodnotné věci jako jejich zdraví umělecky nadaní vrstevníci. Téma filmu je o to zajímavější, že režisérka divadelního představení je současně sama maminkou holčičky s Downovým syndromem, a proto řeší nejen tvůrčí a realizační problémy, ale také starosti běžného života, se kterými je denně konfrontována. Díky tomu působí dílo velmi přirozeně, autenticky a svou pozitivní atmosférou vzbuzuje sympatie vůči svým protagonistům. Film pomáhá překonat vžitě předsudky vůči lidem s mentálním postižením a současně dokazuje, že jejich zařazování do společnosti se s patřičným vynaložením úsilí a lásky daří.

II. cena: Nataša a Petr Slavíkovi, Česká televize, ŽIVOT S ALZHEIMEREM

Alzheimerova choroba je stále tak trochu společenským tabu, a proto je opředěná řadou mýtů. Jedním z nich je i to, že o člověka s demencí nelze pečovat doma, že je nezbytné ho co nejdříve umístit do specializovaného ústavu. Film ukazuje upřímně a otevřeně problémy, které musí řešit zejména blízcí člověka postiženého Alzheimerovou chorobou, a to v jakémkoliv věku. Nezabývá se vznikem a příčinami této choroby, nepopisuje její průběh a stádia, neobsahuje výpovědi lékařů a specializovaných pracovníků. Soustředí se výhradně na všední život rodin, které se o své blízké starají v domácím prostředí.

Na několika příbězích pečujících dokazuje, že s osobním nasazením a obětavostí se dá s touto chorobou až do jejího určitého stádia doma žít. Film vzbuzuje úctu a respekt k lidem, kteří se každodenně o své nejbližší starají. Vzhledem k tomu, že osob postižených Alzheimerovou chorobou u nás významně přibývá, je z hlediska celospolečenského důležitou osvětou.

III. cena: Michaela Fialová, Alexandra Vebrová, Alena Derzsiová, Česká televize, TELEVIZNÍ KLUB NESLYŠÍCÍCH Č. 5/2020

Televizní klub neslyšících č. 5 na porotu zapůsobil svým pozitivním přístupem k dětem se sluchovým či kombinovaným postižením. Přesto, že se jedná o závažnou problematiku, pořad v divákovi vzbuzuje pozitivní emoci a naději. Organizace Smiling Crocodile se svou náplní a posláním zaměřuje nejen na domácí klientelu, ale snaží se pomáhat stejně postiženým lidem i v jiných částech světa. Ukazuje, že i tam se musí potýkat s podobnými problémy, které řeší v daleko závažnějších a těžších podmínkách, než jaké máme u nás doma, a přesto jim nejsou lhostejní.

Čestné uznání: Marína Štibrányi, Leona Pejcharová, Pavlína Ráslová, Kristýna Greplová, Silvia Krejzková, projekt Zážitekem k porozumění, INFORMAČNÍ ANIMACE PRO PEDAGOGICKÉ PRACOVNÍKY, DÍLY 1-15

Sympatické dílo kolektivu autorek, které pomocí kreslené animace radí svým kolegům, jakou nejvhodnější formu výuky zvolit, když se v třídním kolektivu vyskytne dítě se sluchovým postižením. Jednotlivé díly nabízejí pedagogům prvního stupně ZŠ praktický návod k inovativním metodám inkluzivní výuky velmi srozumitelnou a svěží formou. Animace jsou

vytvořeny tak, aby pedagogy nezatěžovaly, ale aby je naopak jednoduchým, hravým způsobem seznámily s důležitými informacemi, které vedou dítě se sluchovým postižením k aktivnímu zapojení do výuky.

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením vyhlásil tento rok již popáté **fotografickou soutěž**, tentokrát na téma **Společně napříč generacemi**. Hodnoceno bylo celkem 25 přihlášených fotografií. Porota, která rozhodovala o vítězích soutěže, byla složena ze zástupců organizací osob se zdravotním postižením, Úřadu vlády ČR a fotografů. Cena je udělována za fotografie, které nejlépe poukazují na soužití mezi generacemi ve vazbě na zdravotní postižení, na solidaritu, vzájemnou pomoc a interakci.

I. cena: Veronika Cézová: Blížkost

Pětiletá Eliška odmalička hodně tíhla k seniorům, proto s ní autorka chodila do Domova seniorů v Dáblicích, kde dělala radost místním babičkám a dědečkům. V loňském roce Veronika Cézová navázala spolupráci s Domovem seniorů Krč, kam Eliška chodí na akce pro seniory, ale navštěvuje i babičky a dědečky, kteří jsou na pokojích sami a moc na společné akce nevycházejí ven. Na jaře kvůli pandemii do domova seniorů nesměly návštěvy, proto tam zavítaly s Eliškou hned, jak to bylo možné – na začátku června. Fotografie je momentkou rozhovoru pětileté Elišky s paní Jitkou, která v listopadu oslaví 90. narozeniny. Ukazuje vzájemné porozumění, respekt, radost ze setkání, touhu po oboustranném kontaktu... a blízkost... tu osobní, bezprostřední, kterou nám žádná technika na světě nedokáže nahradit.

II. cena: Martina Janečková: Procházka v parku

Mateřská škola a základní škola speciální Diakonie ČCE Ostrava přihlásila oceněnou fotografii autorky Martiny Janečkové, na které je Jindříšek, žák této školy, se svým dědečkem na procházce v parku. Jindříšek je velmi společenský, rád poznává nové věci, okolí a kamarády. Procházky jsou ideální činností na takový průzkum po nových zážitcích. A když přijde pro Jindříška dědeček, tak to začíná ta pravá zábava. Nejen s rodiči, sourozenci či prarodiči má Jindra úžasný vztah, ale i se všemi ve škole. Žáky školy jsou děti s těžkým kombinovaným postižením, péče o ně je nelehká. Prarodiče těchto dětí s ochotou a láskou s péčí pomáhají a odměnou je jim spokojenost a radost jejich vnoučat. Občas se ale stane, že je tato situace opačná a i děti s postižením se snaží pomáhat svým prarodičům, a to alespoň svou přítomností a navozením dobré nálady, která všem prospívá.

III. cena: Ivana Hay: Soužití mezi generacemi - videokomunikace přes mobil s neslyšícím členem rodiny

Autorka poukazuje na technologickou vymoženost dnešních dnů, kdy neslyšící mohou díky videochatu komunikovat i s ostatními členy rodiny, kteří jsou slyšící, díky kameře mohou znakovat i odezírat - v tomto případě jde o komunikaci autorky fotografie s jejími syny (slyšící děti - CODA - Children Of Deaf Adults) a s babičkou a dědečkem.